

talaja van, tragikusan meghasonlott léleké. Peéry Piri a feldúlt otthonok anyai martiriumának megrendítően igaz hordozója; ahogy a férje hősi haláláról annak idején érkezett tábori lap szövegét, mit már rég könyv nélkül tud, nem a papirosra, hanem a semmibe révedve olvassa fel: felejt-hetetlen. Both Klári az erkölcsi válság diszkrét rajzával tűnt fel. Szigeti

Jenő is megint a maga legjobb szintjén mozgott a pincér alakjában, kivált realista megfigyeléseivel; a nagy hal-doklási jelenetben valamivel aláhúzottabb volt a kelleténél. Mátray ezúttal teljes hitelt teremtett figurájának s egy kurta szerepet nagy súlyhoz juttatott a sokat ígérő tehetségű Köpeczi-Boócz Lajos.

Rédey Tivadar.

Képzőművészet.

Ernst-Múzeum.

Bernáth Aurél gyűjteményes kiállítás, mely az Ernst-Múzeum valamennyi termét elfoglalta, emlékezetes esemény volt. Ez a kivételes tehetségű művész, ki eddig kevés alkotással szerepelt a közönség előtt, most mutatta meg teljes erejét és sokoldalúságát. Régebbi képei, melyek közül néhány ízelítőül a mostani kiállításon is látható volt, az igazi pasztellfestés éteri finomságát és könnyed eleganciáját oly sokrétű és kulturált formában szólaltatták meg, hogy hozzájuk foghatókat magyar földön csak Rippl-Rónai József művei között találni. Újabb vásznai olajképek, melyekben az ember nem tudja, mit csodáljon inkább, a felfogás nagyvonalúságát, a misztikus lelki tartalmat vagy az emelkedett lírát, mely a férfias temperamentum oly közvetlen megnyilatkozásaival olvad össze. Sok kiváló festőnk van, de senki sincs közöttük, ki oly hiánytalanul meg tudja oldani a maga elé tűzött feladatokat. Az alkotóerejének virágjában álló művész döntően belenyúlhat a fejlődés további sorába, mint ahogyan döntően belenyúlt már azzal, hogy külföldi hatásoktól teljesen menten, európai viszonylatban is kiváló szintet ért el. Mindazokkal a művészekkel szemben, akik Magyarországon tiszta értékeik megbecsülése fejében, mint ő, vezéri szerephez jutottak — pl. Fe-

renczy Károly — az is előnye, hogy nemcsak művész, hanem korszerű művész is, megoldásai együtt haladnak a külföld nagy problémáinak megoldási kísérleteivel s mindezek ellenére azoktól teljesen függetlenek.

Talán nem elhamarkodott, ha azt állítjuk, hogy az európai művészet és a magyar művészet egymáshoz való viszonyát vizsgálva is jelentékenynek tartjuk ezt a kiállítást s itt meg is kell állnunk, mert ennél nagyobb elismeréssel már nem adózhatunk egy új művész kvalitásainak.

Kiállítótársa, *Mészáros László*, a fiatal magyar szobrászok egyik legtehetségesebbike. Főműve, a *Tékozló fiú* c. életnagyságú figura, valóban plasztikai tehetségnek mutatja őt; képtelen másban, mint tömegben gondolkozni, de azoknak egyensúlyával és feszülésével; szóval: statikájával és ritmikájával már most, pályája elején, tökéletesen tisztában van. A *Tékozló fiú* meredt mozdulatlanságával, kifejezésének szinte fájdalmas intenzitásával legjobb modern szobraink egyike, melyre mindig vissza kell emlékezni, ha a tereinkre állított nagyképű sivárságokba ütközünk. Portrészobrai hasonlóan mutatják kiváló tehetségét, mely távol áll az aprólékoskodás örömeitől, de egy-egy fejjel tisztán éreztetni tudja, hogy tömegekben látja a világot.

Az újabban megnyitott kiállítás főalakja *Fényes Adolf*, ki legutóbbi

munkáival mesehangulatokat akart ébresztetni, most pedig az alföldi tájak dekoratív, színes és lehetőleg egyszerű ábrázolására tért át. Fényes valamikor impresszionista festő volt, mégpedig a legkitünőbbek között tartozott, legalább is magyar viszonylatban. Azt a nívót, melyet impresszionista alkotásai jelentettek, sem meseképei, sem újabb tájábrázolásai nem érték el, bár mindkét korszakában finom és tartózkodó előadásmód jellemezte.

Kiállítótársai közül *Cserepes István* artisztikus grafikái, melyek lágyan rezgő foltokból építik ki a témát, figyelmet érdemelnek. *Zádor István* kemény és hideg rajzai csak témában és technikában változtak, egyebekben nem.

Kontuly Béla, kinek képei a nagytermet töltik be, meglepetésszerűen sokat fejlődött. Az olasz festők, Casorati és Oppi hatása alatt plasztikus, kemény és hideg klasszicista stílusra tért át, melynek eddig nálunk Medveczy Jenő volt az egyetlen képviselője. A kettőjük közötti rokonság azonban csak külsőséges. Kontuly csak a formákban őrzi meg ridegségét, kompozíciói oldottabbak. Színei megtisztultak, világosabbá váltak. Minden téren jól tett neki új útratalálása.

Nemzeti Szalon.

A *Modern Művészeti Egyesületek Szindikátusa* kiállításán résztvett új művészeink színe-java, egyike volt azoknak a gyűjteményeknek, melyek valóban keresztmetszetét adták a mai képzőművészeti törekvéseknek.

Bernáth Aurél, *Egry József*, *Szőnyi István* és *Márffy Ödön* művei jól mutatták azt a fokot, melyen e kiváló festők állanak. Aba-Novák önarcképe erőteljes és érdekes. *Kmetty János* szakítani látszik tárgybeli egyhangúságával. Kitünően szerepelt *Berény Róbert*, kinek három képe — közöttük a *Terraszon* című — mély poétikus hangulatával tűnt ki. Annál érthetle-

nebb *Kernstok Károly* szereplése, kinek *Várokozó* zsellérek c. vászna méltón függhetne a Múcsarnok legkonzervatívabb termében, még ott sem jutna szóhoz. Ötletes és friss volt *Fenyő György* női arcképe. A fiatal festők közül *Déri-Huber József* tűnt fel néhány, kissé száraz, de jó kvalitású képével.

A szobrászok szép kollekcijából ki kell emelni *Páztay Pál* nemes szépségű női képmását és *Kilt Tibor* gyermekfejét, mely utóbbi ennek a mozgékony tehetségnek egyik legfrissebb és legötletesebb alkotása. *Ferenczy Noémi* gobelinje áhítatos egyszerűségével kap meg.

Szépművészeti kiállítások.

A Mária Valéria-utcai helységben *Botfay-Hűvös László* szobrász mutatta be kollekciját. Hűvös naturalista szobrász, ki természetével ellentétes szobrokat akar alkotni. Portréfejei csendes tárgyiasságuk révén a legjobbak s meg kellene maradnia mellettük, ha azt kívánja, hogy művészete fejlődésképesé váljék. Expresszionisztikus szobrai kevésbé sikerültek, nem oly őszinték és átértettek, mint kisebb igényű, de értékesebb képmásai.

Tamás-Galéria.

A Tamás-Galériában *Derkovics Gyula* állította ki legújabb termését. *Derkovics* kitünő festő, kinek művészetét mindenkor a vallásos élményhez hasonló meggyőződés ihlette. Ezúttal az élet elesettjeit, a nincsteleneket keresi fel, az ő sorsukat ábrázolja. Ez az ábrázolás nem minden élnélküli, de kifejezése, mely raffinált színkultúrán s már-már dekadensnek nevezhető artisztikumon keresztül történik, a festő akarata ellenére elmosza a tendenciákat. Az egy teremre való kép azt mutatja, hogy *Derkovics* ma is fejlődésben van s további munkássága elé nagy reményekkel tekinthetünk.

Genthon István.